

Agri Betong har samma hållfasthet som vanlig betong och ligger på ungefär samma prisnivå.

Namn på personerna?

Hälften av all cement som används i vanlig betong har bytts ut mot spannmålsskal, en restprodukt från jordbruket.

Ny, klimatsmart betong

Unikt samarbetsprojekt med jordbruket

Tack vare möjligheten att tillvarata skalaskan från spannmål har nu en alternativ betong tagits fram, med hälften så stor klimatpåverkan som vanlig betong och en nära femtio-procentig reduktion av mängden cement. Först ut med denna nya betong är ByggVesta med fastigheten Sköterskan i Sege Park i Malmö.

TEXT: EVA-LOTTA SIGURDH FOTO: BYGGVESTA

Inflytten är planerad till framåt jul, ungefär samtidigt som Cementas tidsbegränsade tillstånd för kalkbrytning i Slite går ut – om det inte förnyas. Ett slumpmässigt sammanträffande, men med tydliga beröringspunkter:

– Allt som gör att vi kan minska beroendet

av cement är positivt på flera sätt, framhåller Bill Ögren, produktionschef på ByggVesta Development och syftar på såväl cementkrisen som både Sverige och branschen står för som på klimatoron och behovet av hållbart byggande.

Projektet i Sege Park innefattar två fastig-

heter med sammanlagt 114 lägenheter, där den nya, klimatsmarta betongen, benämnd Agri Betong, är installerad i några av väggarna och i en hisstopp på övre våningsplanet i ena fastigheten.

Det unika med Agri Betong är att så mycket som hälften av all cement som används i vanlig betong har bytts ut mot spannmålsskal, en restprodukt från jordbruket. Dessa skal används vanligtvis till biobränsle för att skapa fjärrvärme, men den aska som blir kvar från värmekraftverken kan användas som tillsats i betongproduktionen:

– Det här gör alltså att vi både sparar på cementen i dessa kristider och på miljön, eftersom cementet med sitt höga koldioxid-

utsläpp är den största miljöboven i betong, säger Bill Ögren, som pekar på att global betongproduktion idag utgör så mycket som åtta procent av världens koldioxidutsläpp – en siffra som dessutom ständigt ökar.

Visserligen finns redan vissa ersättningsmedel till cement, som flygaska och masugnsslagg, men i alltför begränsad omfattning och utan samma långsiktiga hållbarhet, menar Bill Ögren och utvecklar:

– Skalaska från spannmål återkommer ju hela tiden, eftersom det växer upp nya grödor varje år. Det gör att Agri Betong inte bara har fördelar gentemot annan aska utan även i förhållande till träalternativ, eftersom skalaskan inte kräver någon skogsskövling.

Men är Agri Betong lika bra som vanlig betong?

– Ja, den har exakt samma hållfasthet som vanlig betong och ligger på ungefär samma prisnivå. Däremot skiljer sig exponeringen från vanlig betong, vilket gör att den inte passar för brobyggen och andra byggnader med stor utsatthet för vatten och salter.

Inte bara den klimatsmarta betongen i sig utan hela det bakomliggande, gränsöverskridande samarbetet för att få fram den har varit unikt, säger Bill Ögren och pekar särskilt på samarbetet med jordbruket.

– Det är väldigt spännande och kul när två så helt olika industrier kan mötas och göra bra saker ihop. Jag har lärt mig massor

För att möta de klimatmål vi alla har så måste vi vara proaktiva.

om hur spannmålsproduktion går till, som kommer att vara till stor nytta även framöver när vi behöver öka skalan för miljöbetongen ytterligare.

Härnäst ligger fokus primärt på att hitta

ännu fler spannmålsproducenter, men även fjärrvärmeverk, som kan elda ur restprodukterna och göra aska av dem.

– För att möta de klimatmål vi alla har så måste vi vara proaktiva. Det är bättre att ligga steget före än efter, som Bill Ögren konstaterar och lyfter ytterligare ett projekt där den klimatsmarta betongen kommer att installeras som en del av ByggVestas framtida hållbara byggande:

– Det är i Kista Ång utanför Stockholm, där vi förutom betongen också kommer att bygga tunnare väggar, vilket inte bara kräver mindre betong utan även frigör mer yta och därmed också blir mer ekonomiskt hållbart, avslutar Bill Ögren. ■

OM PROJEKTET

Agri Betong har tagits fram inom Energimyndighetens forskningsprogram tillsammans med forskningsinstitutet RISE, betongtillverkaren Strängbetong, Södertälje kommun, Lantmännen och forskningsinstitutet Swerim.